

Ajankohtaista

M. A. CASTRÉNIN SEURAN VUOSIKOKOUS

pidettiin 17.3.2014 Unkarin kulttuuri- ja tiedekeskuksessa *Vesilinnun kansa – Lennart Meren suomalais-ugrilaiset filmivaellukset 1968–1988* -valokuvanäyttelyn äärellä. Seuran hallituksesta poistuivat pitkäaikaiset jäsenet kirjastonhoitaja **Maire Aho** ja intendentti **Ildikó Lehtinen**, joille lausuttiin lämpimät kiitokset monivuotisesta uurastuksesta seurassa. Uusiksi jäseniksi valittiin neuvotteleva virkamies **Henna Haapala** (ympäristöministeriö) ja projektipäällikkö **Jussi-Pekka Hakkarainen** (Kansalliskirjasto).

Vuosikokouksen jälkeen FT **Heikki Rausmaa** (Tuglas-seura) esitelmöi aiheesta *Suomen tuki Viron itsenäistymiselle – ei sanoin, vaan teoin*.

Hallitus valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi toiminnanjohtaja **Anne Helttusen** (Äidinkielen opettajain liitto) ja varapuheenjohtajaksi tohtorikoulutettava **Elina Aholan** (Turun yliopisto), jotka yhdessä ryhtyvät luotsaamaan seuraa uusiin haasteisiin. Uudet johtajat esittäytyvät seuraavalla sivulla.

M. A. CASTRÉN -kaupunkikävely

keskiviikko 7.5.2014 klo 16.00

Kävelylle lähdetään Aleksanteri II:n patsaalta Senaatintorilta. Ensin suunnataan Kruununhaan kaupunginosaan, jossa Castrén asui useaan otteeseen. Matka jatkuu Helsingin yliopiston kautta päätyen Suomen Kansallismuseon edustalle Matiaksenlehtoon M. A. Castrénin patsaalle.

Kiertokävely järjestetään yhdessä Helsingin kaupunginmuseon ystävät ry:n kanssa, jonka pj. **Leena Hakli** toimii kävelyn oppaana.

Vapaa pääsy – saappaat jalkaan ja Castrénin jalanjäljille!

PUHEENJOHTAJAT ESITTÄYTYVÄT

M. A. Castrénin seura on astunut uuteen kauteen, jossa puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja tulevat tekemään entistä tiiviimpää yhteistyötä seuran asioiden hoidossa – Ildikón saappaisiin tarvitaan kaksi, kuten hallituksen järjestäytymiskokouksessa 9.4.2014 yhteen ääneen todettiin. Johtajakaksikko, jonka molemmat jäsenet ovat alansa vahvoja osaajia ja suomalais-ugrilaisuudelle palavasti omistautuneita, esittäytyy tässä ja nyt.

Kuka olet, mitä teet?

Olen **Anne Helttunen** ja toimin Äidinkielen opettajain liiton toiminnanjohtajana. Olen myös tietokirjailija, intohimoinen käsityöntekijä ja venäläisten makuuvaunujen ystävä, jolle mikään matka hitaassa junassa ei ole liian pitkä.

Olen **Elina Ahola** ja työskentelen Turun yliopistossa suomalais-ugrilaisen kielentutkimuksen tohtorikoulutettavana.

Ensikosketuksesi suomalais-ugrilaisuuteen?

AH:

Kun kävin koulua suomalais-ugrilaisuutta ei juuri käsitelty. Vasta kun opiskelin Oulun yliopistossa kirjallisuutta, asia alkoi kiinnostaa. Sain tietää, että silloisen suuren ja mahtavan Neuvostoliiton sisällä eli lukuisa määrä eri kieltä puhuvia ihmisiä, josta monet puhuivat jotakin suomensukuista kieltä.

Ensimmäinen matkani ugrien maille oli myös ensikosketukseni Castrénin seuraan. Suunnittelimme ja toteutimme ÄOL:n ja Castrénin seuran yhteisen Marin-matkan parikymmentä vuotta sitten. Se, joka on käynyt hehkuvalle helteellä uimassa Volgan mutkassa ei unohda sitä koskaan.

EA:

Ensikosketukseni suomalais-ugrilaisuuteen liittyy virolaisiin. Vanhempani majoittivat 1990-luvun alussa useaan otteeseen meillä virolaisiin pelimanniryhmiin kuuluvia muusikoita, ja matkustimme perheeni kanssa vastavierailulle Viroon kesällä 1992. Yläasteen äidinkielen tunneilla muistan oppineeni, että suomi ja unkari ovat sukukieliä ja että kielillä on yhteisiä sanoja, kuten esimerkiksi paprika! Kun 1990-luvun lopussa hain ja pääsin Turun yliopistoon opiskelemaan fennougristiikkaa, minulla ei siis ollut kovin tarkkaa käsitystä siitä, mihin olen ryhtymässä, mutta suomalais-ugrilaisuus on sittemmin vienyt mennessään.

Urasi M. A. Castrénin seurassa tähän mennessä?

AH:

Olen ollut seuran jäsen lähes kaksikymmentä vuotta, hallituksessa yli kymmenen vuotta, niistä pari viimeistä varapuheenjohtajana. Olin myös mukana hanti-koululaisille tarkoitettun Matkalla Siperiaan -opetusmateriaalin toimittajakunnassa pari vuotta sitten.

EA:

Olen ollut hallituksen jäsenenä nyt 2 vuotta. Sitä ennen olen tehnyt seuran kanssa tekemisissä työni puolesta silloin, kun seura vielä maksoi matka-avustuksia Suomeen sukukielten puhuma-alueilta saapuneille stipendiaateille.

Miltä näyttää suomalais-ugrilainen maailma nyt ja tulevaisuudessa?

AH:

Aika huolestuttavia viestejä kuuluu vähän sieltä ja täältä. Moni kieli tuntuu olevan vaarassa kuolla tai näivettyä keittiökieleksi. Pari tuntia oman kielen opetusta viikossa ei kasvata lapsista kielen monipuolisia käyttäjiä, mutta auttaa, jos kotona kielenhallintaa tuetaan.

Positiivisiakin merkkejäkin on, omaa kieltä ja kulttuuria elvytetään, omasta kielestä ja kulttuurista osataan olla myös ylpeitä. Castrénin seuran tukemat pienen projektit ympäri suomalais-ugrilaisen maailman ovat olleet omalta osaltaan tukemassa tätä kehitystä, niiden toivoisi jatkuvan.

Se, että suomalais-ugrilaisessa maailmassa tehdään myös monenlaista yhteistyötä tuo uskoa tulevaisuuteen. Erityisesti se, kun nuoret ovat asialla, ilahduttaa.

Tärkeätä olisi saada nuoret näkemään vanhempien ja isovanhempien puhuman kielen merkitys omalle identiteetille. Paras ratkaisu olisi toimivan kaksikielisyyden idean juurruttaminen.

Myös seuran näkyvyyden lisääntyminen Suomessa olisi hienoa. Hankesuunnitelma ugri.net-sivustojen uusimisesta on tärkeä, eläviä interaktiivisia sivuja voisi käyttää niin kouluissa kuin perustietojen hakemisessa. Eteenpäin on mentävä, vaikka joskus onkin umpihanki vastassa.

EA:

Suomalais-ugrilainen maailma näyttää nyt ja tulevaisuudessa mielestäni jokseenkin pirstaleiselta. Suomalais-ugrialaisten kansojen, kielten ja kulttuurien tilanteesta ja tulevaisuudesta ovat kiinnostuneet vain harvat suomalais-ugrialaisten kielten puhujat. Venäläisyys valtaa alaa Venäjän sukukansa-alueilla, ja toisaalta eurooppalaiset sekä amerikkalaiset kulttuurivaikutteet vievät täällä Suomessa huomiota pois sukukielistä ja niiden puhujista. Toisaalta on erikoista se, kuinka ns. sukukansa-aktiivit tuntevat keskinäistä sukulaisuutta, mikä näkyy erilaisina yhteistyökuvioina ja jonkinasteisena sukukansa- tai heimoaatteenä ja yhteenkuuluvuuden tunteena.

TAPAHTUMAKALENTERI

SUOMI

Suomalais-Ugrilaisen Seuran kokous

Paikkana on Tieteiden talo, Kirkkokatu 6, Helsinki. Kokous alkaa klo 18.15, vapaa pääsy!

16.5. dos. Päivi Onkamo (Helsingin yliopisto): Geneettiset äitilinjat kertovat Volgajoen seutujen ja Suomen välisestä muinaisesta muuttoliikkeestä. Paikka: sali 104.

Lisätietoja: Suomalais-Ugrilainen Seura, sihteeri[a]sgr.fi, www.sgr.fi

Musiikkijuhla Sommelo

2.–4.7.2014 Kainuussa, 4.–6.7. 2014 Vienan Karjalassa

Sommelo tarjoilee yleisölleen jälleen monipuolisen kattauksen sekä perinteistä että modernia kansanmusiikkia kahden puolen itärajaa, teemanaan karhu, kantele ja Euroopan syrjäkylät. Konserttien lisäksi rikkaassa festivaaliohjelmassa on jälleen luvassa myös mm. musiikkikurs-seja ja seminaareja. Tuttuun tapaan Sommelopäiviä on myös Suomussalmella ja Sotkamossa.

Suomen kaikkien aikojen legendaarisin kansanmusiikkiyhtye *Värttinä* esiintyy festivaalin avajaispäivän pääkonsertissa ainutlaatuisella, akustisella kokoonpanolla. Maailmalla vuodesta toiseen mainetta niittävä yhtye palaa Sommelo-konsertissaan ensimmäistä kertaa sitten alkuaikojensa akustiseen esiintymismuotoon.

Lisätietoja: Pro Sommelo, Kainuuntie 99, 88900 Kuhmo, +358 44 2501396, www.runolaulu.fi/sommelo

Kaustisen kansanmusiikkijuhlat 7.–13.7.2014

Värikkään juhlaohjelman 47. kertaa järjestettäville juhlille takaavat parikymmentä erikokoista esiintymislavaa tuhansine esiintyjineen. Kansanmusiikin huippunimiä kesän juhlilla edustavat mm. uutta pelimannimusiikkia soittava *Frigg*, moniulotteinen huuliharppuorkesteri *Sväng* sekä Teosto-palkintoehdokas ja Etno-Emman voittaja *Juuri & Juuri*. Laajaa kansantanssin osuutta juhlaohjelmassa edustavat mm. *Siepakat*, *Sorokoska* sekä *Puhti* teoksellaan Pahan laulu. Unkarilainen *The Bocskai Folkdance Ensemble & Bürkös Orchestra* puolestaan täydentää ohjelman kansainvälistä puolta. Vuoden yleisteemaa, polkkaa, ravistellaan Tötterssönin johdolla hurjissa polkkareiveissä.

Lisätietoja: Pro Kaustinen ry / Sini Keränen, Jyväskylän tie 3, 69600 Kaustinen, +350 40 1729566, sini.keranen[a]kaustinen.net, www.kaustinen.net

Tulevia teatteriesityksiä

Petroskoi

on oodi pienten kansojen elinvoimalle ja kyvyille selvityä. Esitys on kerroksellinen matka joka ammentaa ideansa Petroskoin kaupungin värikkään historian ja nykypäivän väliltä, ja rakentuu rytmin, musiikin ja liikkeen täyttämäksi mosaiikiksi. **Ari Nummisen** luotsaama työryhmä etsii vastauksia kysymykseen miten ihmiset ja yhteisöt selviytyvät idän ja lännen, köyhyyden ja varakkuuden, vanhan ja modernin rajankäynnissä?

Keväällä 2014 esitys oli Rakvere Teaterin ohjelmistossa Virossa. Esitykset jatkuvat syksyllä 2014, jolloin Petroskoi esitetään Lahdessa Teatteri Vanhan Jukon ohjelmistossa. Ohjaus Ari Numminen, apulaisohjaaja **Jussi Sorjanen**.

Köök/Keittiö

on esitys, joka käsittelee yhteistä tilaa. Keittiö on kokoontumispaikka, tila jossa käsitellään asioita niiden oikeilla nimillä, tila vailla sensuuria, epäjulkisen jakamisen huone. Köök/Keittiö sai ensi-iltansa Rakveressa juhannuksena 2013. Ensi-iltansa jälkeen Köök kutsuttiin osaksi kansainvälisesti arvostettua Baltoscandal -festivaalin pääohjelmistoa.

Suomalais-virolaisessa yhteistyöproduktiossa samaan keittiöön asettuu kaksi kansaa: suoma-laiset ja virolaiset. Yhteisen keittiön lisäksi he jakavat toistensa kanssa näkemyksensä elämästä, työstä, toisistaan, rakkaudesta, kuolemasta ja siitä, mitä näiden jälkeen tapahtuu.

Köök Teatteri Vanhassa Jukossa Lahdessa 19.2. – 10.5.2014 ja syksyllä 2014 Teatteri Telakalla. Ohjaus ja käsikirjoitus **Andres Noormets**□.

Lisätietoja: Teatteri Telakka, Tullikamarin aukio 3, 33100 Tampere, www.telakka.eu/teatteri, [teatteri\[a\]telakka.eu](mailto:teatteri[a]telakka.eu)

MUUT MAAT

Etnofuturistisymposiumi Te-te

1.–13.8.2014 Kezin piirikunta, Udmurtia

Symposiumiin kutsutaan eri alojen taiteilijoita. Lisäksi symposiumissa voivat vieraila toimittajat ja muut monipuolisesta taiteesta kiinnostuneet.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset Juri Lobanoville (udmurtiksi, venäjäksi tai englanniksi):

kuchyran.yuri[a]yandex.ru

Konferenssi Kielellinen ja kulttuurinen vuorovaikutus arktisella alueella

23.–25.9.2014 Murmansk, Venäjä

Konferenssin pääteemoja ovat mm. monikulttuurisen viestinnän ongelmat, käsitteelliset ja kielelliset maailmankuvat sekä kieltenopetus globalisoituneessa maailmassa.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset 30.4.2014 mennessä: Murmanskij gosudarstvennyj gumanitarnyj universitet, Fakultet filologii, zhurnalistiki i mezhkulturnyh kommunikatsij, ul. Kommuny, d. 9, kab. 401, 183720 g. Murmansk, Rossija, puh. + 7 8152 21 38 09, fax : +7 8152 45 27 52, dekfia[a]mspu.edu.ru, www.mshu.edu.ru